

9. 11. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhovor s Janem Kloudou a jeho otcem, potomky prezidenta Advokátní komory

Přesně před čtyřmi lety odstartoval odbornou konferencí, výstavou a křtem stejnojmenné knihy Petra Tomana a Ondřeje Šebesty úspěšný projekt České advokátní komory Advokáti proti totalitě. Ten představil deset jmen statečných kolegynů a kolegů, kteří se nebáli v době nesvobody nasadit hodnoty nejvyšší, jako je osobní svoboda nebo dokonce vlastní život.

Nesmíme však zapomínat ani na další advokáty-hrdiny, abychom měli další, až je budeme potřebovat!

Jméno bývalého prezidenta Advokátní komory JUDr. Antonína Kloudy (1934-1938, a 1945-1948) i jména jeho synů, rovněž advokátů, zůstala tak trochu zapomenuta, přitom jejich - až skoro neuvěřitelný příběh - v sobě zahrnuje výjimečné osudy hned několika členů této významné prvorepublikové advokátní rodiny. S jejich potomky, Janem Kloudou a jeho otcem Vladimírem, jsme vedli pro Advokátní deník rozhovor, který by měl být jen prvním z řady příspěvků, jež pro vás redakce připravuje.

JUDr. Antonín Klouda působil jako poslední předválečný a první poválečný předseda Advokátní komory. Svě funkce v čele Komory se vzdal, protože nechtěl kolaborovat s nacisty ani komunisty. Během druhé světové války se společně se svými pěti syny, z nichž čtyři byli rovněž advokáty, významně zapojil do odboje. Mimo jiné spolupracovali se skupinami Steel a Silver A, které zabezpečovaly radiové spojení s Londýnem, a výsadkem Anthropoid, jehož členové Jan Kubiš a Jozef Gabčík úspěšně provedli atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

V roce 1943 byl Antonín Klouda zatčen a spolu se syny Vratislavem a Jiřím a synovcem Jiřím deportován do koncentračního tábora. Syna Vladimíra zatklo pro jeho odbojovou činnost Gestapo a v říjnu 1944 byl popraven. Syn Ivan byl v koncentračním táboře již od září 1939. Po nástupu komunismu byl navíc jeho syn Jiří odsouzen na 12 let tvrdého žaláře ve zinscenovaném politickém procesu v roce 1951.

Jak nám řekl pravnuček Antonína Kloudy Jan, je na odkaz svých předků hrdý. I on vystudoval práva a nyní působí jako viceprezident pro právní záležitosti, korporátní bezpečnost a řízení rizik ve společnosti Vodafone Czech Republic, je také členem názorové platformy Rozumné právo a předsedou výboru Lidská práva a moderní technologie při Radě vlády pro lidská práva. Jeho otec Vladimír měl cestu za vzděláním komplikovanou - v době komunismu nesměl studovat na gymnáziu, a proto šel do učení. Souhrou okolností mu bylo po smrti Josifa Stalina umožněno vystudovat Strojní fakultu ČVUT, po jejím dokončení se zabýval automatizací průmyslové výroby. Po pádu komunismu se pak podílel na obnovení anglického gymnázia - The English College in Prague.

S Janem i jeho otcem Vladimírem, tedy vnukem a synem výše zmíněného nacisty popraveného Vladimíra (současně pravnučkem a vnukem tehdejšího prezidenta Advokátní komory Antonína

Kludy), **jsme si povídali nejen o rodinných kořenech, o dopadech nacistického i komunistického totalitního režimu, ale i o tom, jak to vše ovlivnilo jejich život.**

Před pár lety Vladimír dokonce sepsal a vlastním nákladem vydal knihu o historii široké rodiny a uspořádal výbor z vlastního životopisu JUDr. Antonína Kloudy, který v originále čítal více než 360 stran.

Na většinu otázek odpovídali Jan s Vladimírem společně, ale přesto jsme několik otázek položili každému zvlášť.

JUDr. Antonín Klouda byl významnou osobností české advokacie a také společenského i politického života. Můžete shrnout, čím vším byl?

Možná vás překvapí, že jako student byl radikálním až bouřlivým vlastencem a účastníkem demonstrací. Při známém procesu s Omladinou v roce 1894 byl dokonce v soudní síni zapisovatelem za obžalované. Při studiu na Právnické fakultě byl tři roky redaktorem vlasteneckých časopisů ostře kritických vůči habsburskému absolutismu a objevoval se v předsednictvech radikálně českých politických stran. Byl pracovitý, a tak po studiu rychle vybudoval úspěšnou advokátní kancelář, ale politiku neopustil. Dva roky byl poslancem prvního Národního shromáždění nově vzniklého Československa a potom od roku 1920 až do okupace senátorem. Napevno zakotvil v Národně socialistické straně jako její dlouholetý místopředseda a úzce spolupracoval s dr. Edvardem Benešem.

Narodil se v chudých poměrech a vypracoval se na jednoho z nejvýznamnějších právníků své doby. Co myslíte, že ho pohánělo vpřed?

Kladli jsme si stejnou otázku. Z jeho vlastního životopisu vyplývá, že to bylo jednak vrozeným nadáním, energií a vnitřní potřebou nezávislosti, jednak vlivem tehdy sílícího českého vymezení. S tím souvisela i jeho snaha podpořit vlastní národ, zejména jeho sociálně slabou většinu, jejíž těžký život sám poznal.

Před druhou světovou válkou a těsně po ní byl prezidentem Advokátní komory. Jak k tomu došlo?

Antonín si jako advokát brzy získal dobrou pověst, takže již po sedmi letech advokátní praxe byl v roce 1912 zvolen do disciplinární rady Pražské advokátní komory. Osvědčil se, a když si pak za první republiky vybudoval také význačné politické postavení, byla funkce prezidenta Advokátní komory v r. 1934 zřejmě přirozeným krokem. Po „Mnichovu“ se této funkce vzdal. Po osvobození nerad podlehl naléhání a v r. 1945 byl do funkce opět zvolen. Setrval v ní ale jen krátce - do likvidace svobodné advokacie po komunistickém převratu v roce 1948.

Jak strávil Antonín druhou světovou válku?

Zažil vlastně dvě světové války. Za té první naštěstí nebyl odveden, ale nadále udržoval styky s vězňenými politiky. Za nacistické okupace mu bylo kolem 70 let. Shromažďoval důležité informace, které se soustřeďovaly v rodinné advokátní kanceláři na Malé Straně a odtud se předávaly k vysílání do Londýna exilové vládě. Své finanční zajištění pro stáří věnoval na financování odboje a pomoc lidem postiženým okupací. V roce 1943 byl spolu se svými syny zatčen a odvezen nejprve do Osvětimi a potom do koncentračního tábora Buchenwald. Především díky péči jeho blízkých se mu podařilo přežít.

Antonín měl více synů. Jak vlastně fungovala jeho rodina?

Ze sedmi narozených synů jich přežilo pět a všichni vystudovali práva. Antonín byl plně vytížen vedením advokátní kanceláře a politikou, rodinu ale zajišťoval a organizoval její fungování. O výchovu dětí se starala spíše jeho manželka Marie. Byla nadanou hudebnicí, ale byla hodně nemocná. I po založení vlastních rodin držela rodina pohromadě. Společně koupili vyhořelý mlýn na

Želivce a po jeho rekonstrukci tam rodiče, děti a jejich přátelé společně trávili dovolené a prázdniny. Za druhé světové války se rodiny bez zatčených otců navzájem podporovaly a tahle pospolitost vydržela i za komunistického režimu.

Antonínově nejstaršímu synu Ivanovi a rodině Veselých ze strany jeho manželky byla před pěti lety věnována výstava pod záštitou ČAK v Benešově. Můžete nám něco říct o něm?

Ivan s manželkou převzali advokátní kancelář jejího otce JUDr. Veselého v Benešově. Rodina Veselých se přátelila s rodinou T. G. Masaryka a Ivan se stal právním zástupcem Edvarda Beneše. Proto byl hned 1. září 1939 Gestapem zatčen a odvezen do koncentračního tábora Buchenwald. Tam přežil pět a půl roku do konce války. Za komunistického režimu pracoval dva roky v dole Hlubina v Ostravě a potom jako dělník na průzkumných vrtech.

Za co byl v roce 1944 popraven Antonínův syn Vladimír, rovněž advokát?

Z rozsáhlé odbojové činnosti rodiny Kloudových zjistilo Gestapo pouze předávání informací z kanceláře protektorátního prezidenta dr. Háchy přes Vladimíra k odbojovým vysílačkám a exilové vládě v Londýně. To stačilo, aby na přímý nátlak komisaře pražského Gestapa soud v Drážďanech odsoudil Vladimíra k trestu smrti za velezradu. Ani přes kruté zacházení Vladimír nic nevyzradil. Když víme, jak výslechy Gestapa probíhaly, ukazuje to Vladimírovou velkou vnitřní sílu a odhodlání. Možná je dobré také připomenout, že před válkou i během ní poskytoval mimořádně rozsáhlé právní služby zdarma potřebným, a to nejen v odboji.

Pane Kloudo, se svým otcem jste prožil pouze prvních sedm let svého života, jak na něj vzpomínáte?

Vlastně to bylo jen šest let, protože už v první třídě mě odvezli na venkov k matčiným rodičům. Předpokládalo se totiž, že tátu může zatknout Gestapo a mohlo by to být dramatické. Z těch pár let mám jenom izolované vzpomínky, protože jako začínající advokát býval táta do večera v kanceláři a moc jsme si ho neužili.

Jak Vás jeho ztráta ovlivnila?

Asi jako každého, kdo vyrůstal bez jednoho z rodičů. Obětování vlastního života se v naší rodině ale nerozebíralo. V dospívání byl pro mě spíš téměř pomníkovým předkem. Teprve později v dospělosti, když jsem se dostal k dokladům a okolnostem jeho činnosti za protektorátu a k jeho osobním písemnostem, jsem ho pochopil jako „živého“ člověka.

Další z Antonínových synů Jiří si nejen odseděl roky v koncentračním táboře, ale byl i odsouzen komunisty v jednom z prvních zinscenovaných procesů. Co za tím stálo a jak to poznamenalo rodinu?

Komunistický režim zinscenoval začátkem padesátých let dvacátého století velký proces kolem americké společnosti Standard Electric, který měl ukázat, jak chce americký imperialismus zničit českou ekonomiku. Jiří poskytoval této firmě právní služby. Byla zatčena řada lidí a bylo vykonáno několik rozsudků smrti. K smrti měl být údajně odsouzen také Jiří, ale nakonec vyvázl s mnohaletým vězením. Jiřího žena zemřela za druhé světové války, když byl v koncentračním táboře, jeho dvě dcery proto žily za války u tety Ludmily Kloudové, roz. Veselé v Benešově, v padesátých letech pak s babičkou, která přežila Terezín, a po její smrti dokonce samy. Byly v té době velmi mladé a nesly to těžce, ale s pokorou.

Můžete také říci něco o pestrém životě nejmladších synů Antonína a Vratislava?

Syn Antonín dodržel rodinný zvyk a vystudoval práva, ale pak studoval ve Španělsku malířství a oženil se s francouzskou malířkou. Před nacisty uprchl do Anglie, přihlásil se k Royal Air Force, kterou však musel ze zdravotních důvodů opustit, a koncem války působil na českém ministerstvu zahraničí v Londýně a později také v Praze. Tam se svou druhou ženou - Angličankou - utekl i před komunistickým režimem o pár let později právě do Anglie.

Nejmladší syn Vratislav také vystudoval práva a vstoupil do otcovy advokátní kanceláře. S ostatními členy rodiny byl v koncentračním táboře v Buchenwaldu. Po nástupu komunismu pracoval nějakou dobu v lese, po vyléčení tuberkulózy byl zaměstnán jako technický úředník ve výrobě přístrojů, a nakonec jako referent krajského národního výboru.

Honzo, Vy jste se narodil už za komunistického režimu. Mluvilo se v rodině otevřeně o minulosti a jak Vás to ovlivnilo?

Když se do něčeho narodíte, tak nejdříve nevnímáte, co je špatně. Doma jsme ale o věcech otevřeně mluvili, i když řadu detailů o rodinné historii jsem se dozvídal až jako dospělý. Poměrně brzy jsem ale znal příběh útěku tátovy sestry do USA v roce 1969, věděl jsem, že příbuzní s příjmením Klouda jsou díky emigraci doslova po celém světě od Spojených států přes Anglii až po Austrálii a vnímal jsem zvrhlost komunistického režimu. Hodnoty předků v rodině zůstaly, utvářely moje postoje a ovlivňují také můj současný přístup k životu. Možná i proto jsem si vybral studium práv a mám ve své profesi na starosti vedle právních záležitostí také compliance a vyšetřování podvodů. Nespravedlnost a podvod mi hodně vadí, což je někdy náročné na zdravý rozum. Ale ono to v jiných dobách nebyvalo jiné.

Co je pro Vás na příběhu předků nejsilnější?

Ptám se sám sebe, jak bych se zachoval v mezní situaci jako praděda a jeho synové. Neumím na to ale odpovědět, protože jsem to naštěstí nemusel řešit. Ale pomůžu si při odpovědi jedním citátem z mého oblíbeného seriálu MASH: „Když na to přijde, tak jediné, co člověk má, jsou jeho hodnoty. Když je nemá, tak nemá nic.“ Důležité je stát sám za sebou a věřit vnitřnímu kompasu. Několikrát mi pomohla myšlenka na dědu Vladimíra neustoupit z postojů, které jsem považoval za správné. Většinou to dopadlo dobře a jsem za tyto geny vděčný. Snad si z toho dokáže vzít to dobré také moje dcera Natálie.

A jak to vše vnímáte v kontextu dnešní, opět poněkud neklidné doby?

Nikdy v historii nebyla doba úplně klidná, jenom bylo neklidu někdy více, jindy méně. Pokud se v politice objevil někdo slušný, byla to spíše výjimka. Historie také zažila extrémní období, jako zmíněné světové války. Nesmíme ale zapomínat na historii dávnější, jako byly výboje Peršanů, Mongolů, Římanů nebo Makedonců, které přinesly mnoho neklidu a společenských změn, nebo historii bližší, jako napoleonské války nebo třicetiletou válku. Nakonec současný neklid na Blízkém a Středním východě je ukázkou neklidu trvajícího stovky až tisíce let. Mrzí mě, že do politiky se – až na výjimky – nemají dnes šanci dostat slušní lidé a odborníci, které bychom mohli uznávat a kteří by dokázali posilovat Českou republiku. Tím, že politikům chybí morální hodnoty, se také celá společnost přizpůsobuje a vnitřně slábne. Na příkladu svých předků ale vidím, že když je zle, slušní lidé se objeví.

Děkuji za rozhovor!

Česká advokátní komora splatí svůj „historický“ dluh JUDr. Antonínu Kloudovi nejen zařazením do projektu Advokáti proti totalitě. Jeho portrét totiž dosud chybí v galerii významných předsedů Komory v zasedací místnosti v 1. patře Kaňkova paláce, i když sem rozhodně patří. Na jeho zpodobnění však již pracuje akademický malíř Radomil Klouza. Věříme, že společného odhalení portrétu se zúčastní i rodinní příslušníci dr. Kloudy a společně ho tak vrátíme zpět do advokacie, kam svou práci, přesvědčením i srdcem vždy náležel.

JUDr. Hana Rýdlová

Foto: ČAK

[*] Rozhovor je převzat z Advokátního deníku se souhlasem autora.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [10 otázek pro ... Michala Kunu](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)